



Ügyszám: NAIH/2016/ / /V.

Tárgy: adatbiztonság követelményének megsértése

HATÁROZAT

Az ... adatkezelésével kapcsolatban indult fenti számú ügyben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdés a) pontja alapján

megállapítom, hogy a Kötelezett az adatbiztonság követelményét megsértve jogellenesen továbbított harmadik személy részére személyes adatokat.

Ezzel együtt **felszólítom a Kötelezettet**, hogy megfelelő intézkedésekkel biztosítsa, hogy az általa kezelt személyes adatok továbbiakban védve legyenek az illetéktelen adattovábbítás ellen.

A Kötelezett a megtett intézkedéseiről a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártától számított 15 napon belül haladéktalanul **értesítse a Hatóságot**.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30.000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Előzmények

2016. 01. 21-én bejelentés érkezett a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), amelyben a bejelentő kifogásolta, hogy a Kötelezett az ... e-mail címére olyan kötelező gépjármű felelősségbiztosítás megrendelésével kapcsolatos dokumentumokat küldött, amelyeknek nem a bejelentő a címzettje. A bejelentő közölte, hogy a Kötelezettel szerződéses jogviszonyban nem áll. A bejelentő sérelmezte, hogy az eljárás során más személy személyes adatai váltak illetéktelen személy számára hozzáférhetővé.

A Hatóság a vizsgálati eljárása során a NAIH/2016/ / /V. számú levelében felkérte a Kötelezettet, hogy adjon tájékoztatást arról, hogy történt-e téves irattovábbítás .. számú dokumentumok tekintetében és amennyiben igen, mi volt az oka ennek. A Hatóság tájékoztatást kért továbbá arról, hogy az ügyfélnyilvántartásuk szerint a ... elektronikus levelezési címhez milyen személyes adatokat rendeltek, milyen technikai és szervezési intézkedésekkel biztosítják, hogy tevékenységi körükbe tartozó online szerződéskötés során személyes adatok nem váljanak illetéktelenek számára megismerhetővé és a biztosítási ajánlattétel folyamata során alkalmaznak-e regisztrációs kódot.

A vizsgálati eljárás során a Kötelezett a következőket hozta a Hatóság tudomására:

A ... forgalmi rendszámú gépjárműre vonatkozó biztosítási ajánlatot ... néven regisztrált személy rendelte meg. Elektronikus levelezési címként a ... címet adta meg. A Társaság 2015. 12. 29-én a megrendelésről szóló visszaigazoló levelet és alkuszi megbízást erre a címre küldte meg. Az elektronikus levelezési cím valós használójától a Társasághoz megkeresés vagy bejelentés nem érkezett. A Hatóság megkeresését követően a Társaság felvette a kapcsolatot az ügyfelével, aki a

kapcsolattartás céljából új elektronikus levelezési címet adott meg. A Társaság ügyfelének címét nyilvántartásában módosította az új címre, a korábban tévesen közölt levélcímét törölték.

A Társaság tájékoztatta a Hatóságot arról, hogy Üzletszabályzatuk alapján az ügyfelek felé tett nyilatkozatait és üzeneteit az ügyfél által megadott elektronikus levelezési címre juttatja el. A felhasználási feltételeket tartalmazó Üzletszabályzatot előzetesen megismertetik az ügyfelekkel. A biztosítási szerződés megrendelésére kizárólag regisztrált ügyfelek tehetnek nyilatkozatot.

A regisztráció folyamata során a Társaság ügyfelei által megadott adatok alapján a Társaság a következő személyes adatokat kezeli: név, anyja neve, születési idő és születési hely, személyigazolvány szám, állandó lakcím, levelezési cím, telefonszám, e-mail cím.

A Hatóság a Bejelentő kérelme alapján vizsgálati eljárást folytatott le, melynek eredménye alapján a bejelentésben foglaltakat megalapozottnak tartotta, így a Hatóság a vizsgálati eljárást lezárta, és az Infotv. 55. § (1) ab) pontja alapján 2016. április 27-én adatvédelmi hatósági eljárás megindítása mellett döntött.

A hatósági eljárás célja - a vizsgálati eljárás eredményeire támaszkodva - az adatbiztonsági követelmények teljesülésének vizsgálata volt Kötelezett adatkezelési folyamatai során.

Az erről szóló tájékoztatással egyidejűleg a Hatóság felhívta a Kötelezettet, hogy a tényállás tisztázása érdekében nyilatkozzon arról és igazolja, hogy a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében a Társaság KKV-nak minősül-e. A Hatóság felhívta a Kötelezettet arra is, hogy nyilatkozzon a regisztrált ügyfelek számáról és küldje meg a Társaság 2015. 12. 29. és 2016. 03. 11. közötti időszakban hatályos Üzletszabályzatát és Adatvédelmi Tájékoztatóját.

A Kötelezett válaszelevelében foglaltak szerint a regisztrált ügyfelek száma 2016. 05. 16-án 1.429.477 fő, a Kötelezett KKV-nak minősülő vállalkozás, mivel 2015. év végi mérlegfőösszege 984.585.000, -Ft. A Kötelezett válaszeleveléhez mellékelte 2015. október 01-jén kelt ÁSZF/15/10 számú és ÁSZF/16/03 számú, 2016. március 09-én kelt Üzletszabályzatát.

A tényállás további tisztázása végett a Hatóság felhívta a Kötelezettet arra is, hogy nyilatkozzon arról, illetve dokumentumokkal igazolja az ..., ... és a ... Kft. mint a Társaság 98,5%, 1% illetve 0,5% részarányú tulajdonosainak éves nettó árbevételét, mérlegfőösszegét és a ... és a kapcsolat vállalkozások foglalkoztatotti létszámát.

II. A vonatkozó jogszabályok és egyéb szabályzatok rendelkezései

Az Infotv. rendelkezéseit minden, Magyarország területén történő, személyes adatokra¹ vonatkozó adatkezelésre² alkalmazni kell.

¹ Infotv. 3. § 2. személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

² Infotv. 3. § 10. adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.

Az Infotv. 7. § (1) bekezdése szerint „Az adatkezelő köteles az adatkezelési műveleteket úgy megtervezni és végrehajtani, hogy az e törvény és az adatkezelésre vonatkozó más szabályok alkalmazása során biztosítsa az érintettek magánszférájának védelmét.

(2) Az adatkezelő, illetve tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek e törvény, valamint az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek.

(3) Az adatokat megfelelő intézkedésekkel védeni kell különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetetlenné válás ellen.”

Infotv. 3. § 9. pontja szerint adatkezelő: „az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja;”

Infotv. 3. § 11. pontja szerint adattovábbítás: „az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétel.”

A Hatóság az eljárás során megvizsgálta 2015. 12. 29-én hatályban lévő, ÁSZF/15/10 számú Üzletszabályzatot, amelyet a Kötelezetten keresztül kezdeményezett vagy kötött biztosítási alkuszi megbízási szerződésekre vonatkozóan kell alkalmazni. Az Üzletszabályzat 2. pont (3) szerint „a Megbízási Szerződés akkor jön létre, ha az Ügyfél által a Megbízási Szerződés megkötésére tett ajánlatot az Alkusz elfogadja. (...) Az Ügyfél által írásban megküldött Megbízási Szerződés elfogadását az Alkusz az Ügyfél által megadott elektronikus levelezési címre küldött üzenetben igazolja vissza...”

(4) Az Alkusz köteles üzeneteit, nyilatkozatait az Ügyfél által megadott elektronikus levelezési címre elküldeni. Az Alkusz nem tartozik felelősséggel azért, ha az Ügyfél által megadott elektronikus levelezési címre elküldött üzeneteit az Ügyfél bármely okból nem kapja meg vagy nem olvassa el.”

(5) Az Alkusz (...) a biztosítási ajánlattétel során megadott e-mail címre visszaigazolást, tájékoztatást küld az Ügyfél ajánlatával, illetve a Megbízási Szerződés teljesítésével kapcsolatos lényeges lépésekről, különös tekintettel:

- a regisztráció létrejöttéről, a választott azonosítóról, illetve jelszóról;
- a biztosítási szerződések megrendelésének tényéről és annak főbb adatairól, a szerződés létrejöttéhez szükséges iratok, dokumentumok köréről;
- az írásban tett Megbízási Szerződés elfogadásáról vagy a Megbízási Szerződés Alkusz általi elfogadásához az Ügyféltől kért további intézkedés (hiánypótlás) szükségességéről.”

A Hatóság az eljárás során figyelembe vette a Kötelezett Adatvédelmi Tájékoztatójában foglaltakat, mindenekelőtt az adatbiztonságról szóló részt: „Felhívjuk szíves figyelmét, hogy az Ön által megadott adatok titkosított vonalon, úgynevezett SSL (Secure Socket Layer) technológiával kerülnek szerverünkre, ami garantálja, hogy az interneten keresztül továbbított adatok harmadik személyek számára ne legyenek hozzáférhetőek.”

III. A Hatóság megállapításai

Az eljárás során a Hatóság megállapította, hogy 2015. 12. 29-én a Kötelezett a ... levélcíméről ... számú megrendelés visszaigazolását és annak mellékleteként alkuszi megbízást küldtek a ... címre. A levélcím használója a bejelentő, aki nem azonos azzal a személlyel, aki a Kötelezethez regisztrált felhasználóként a Kötelezett biztosítási alkuszi szolgáltatását kívánja igénybe venni. A visszaigazoló levél az érintett nevét, a visszaigazolás hivatkozási számát és az ügyfél ID számsort tartalmazza. Az alkuszi megbízás az következő személyes adatait tartalmazza: családi név és utónév, születési hely, születési idő, anyja neve, valamint személyi igazolvány szám és lakcímadat.

Megállapítható, hogy a megrendelés visszaigazolás és mellékleteként megküldött alkuszi megbízás téves közlése miatt a Kötelezett ügyfelének személyes adatai hozzáférhetővé váltak harmadik személy számára, amely arra vezethető vissza, hogy az érintett a regisztráció folyamata során tévesen adta meg saját elektronikus levélcímét. Az Infotv. 7. § (3) bekezdése azt a kötelezettséget rója az adatkezelőre, hogy a kezelésében lévő adatokat megfelelő intézkedésekkel védje különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás ellen. Az adatkezelő személyes adatok védelmére vonatkozó kötelezettségei alól nem mentesíti az a körülmény, hogy a jogellenes adattovábbításra amiatt került sor, mert az érintett tévesen adta meg elektronikus levélcímét. Az érintett tévedése miatt a szerződéskötéssel kapcsolatban bizonyos hátrányokkal feltehetően számolnia kell, de nem kell számolnia azzal a kockázattal, hogy levélcímének téves megadása miatt az adatkezelő személyes adatait tartalmazó iratokat jogellenesen továbbítja harmadik személynek. A Kötelezett Adatvédelmi Tájékoztatójában ugyanis az szerepel, hogy a ... az érintettek személyes adatait beleegyezésük nélkül harmadik személynek nem adja ki. Erre kizárólag akkor kerülhet sor, ha az adattovábbítást jogszabály kifejezetten előírja a Kötelezett számára.

A Kötelezett idézett Üzletszabályzata (2. A megbízási szerződés létrejötte, 4-5 bekezdések) szerint az Alkusz a biztosítási ajánlattétel során megadott e-mail címre visszaigazolást, tájékoztatást küld az Ügyfél ajánlatával, illetve a Megbízási Szerződés teljesítésével kapcsolatos lényeges lépésekről, különös tekintettel a regisztráció létrejöttéről, a választott azonosítóról, illetve jelszóról, a biztosítási szerződés megrendelésének tényéről és annak főbb adatairól, a szerződés létrejöttéhez szükséges iratok, dokumentumok köréről és az írásban tett Megbízási Szerződés elfogadásáról vagy hiánypótlás szükségességéről. A Hatóság álláspontja szerint az Üzletszabályzat említett része nem értelmezhető úgy, hogy a Kötelezett az ügyfele által megadott e-mail címre a visszaigazolóhoz csatoltan az ügyfél személyes adatait tartalmazó alkuszi megbízást is mellékeli. Az említett rendelkezések alapján kizárólag arról van szó, hogy a Kötelezett a regisztráció és a szerződéskötés legfontosabb körülményeiről tájékoztatást ad.

Az említett okok miatt a Kötelezettel szerződni kívánó fél nem számolhat előre azzal a kockázattal, hogy levélcímének téves megadása miatt személyes adatait tartalmazó iratot (Megbízási Szerződés) harmadik fél számára továbbítják.

Az Infotv. 7. § (2) bekezdésébe foglaltak szerint az adatkezelő köteles gondoskodni az adatok biztonságáról. Köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek e törvény, valamint az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek. A Hatóság álláspontja szerint az említett jogszabályhely az érintettek magánszférájának védelme érdekében olyan komplex szervezési és eljárási intézkedések megtételét kívánja meg az adatkezelőtől, amelyek túlmutatnak a pusztán technológiai szintű adatbiztonsági intézkedéseken. A Kötelezett Adatvédelmi Tájékoztatójának adatbiztonságról szóló részre kizárólag ez utóbbi kérdéssel foglalkozik. Az adatbiztonság követelménye azonban azt is jelenti, hogy az adatkezelő olyan garanciákat épít az eljárásába, amely megakadályozza, hogy akár saját, akár a vele szerződő partner tévedése folytán harmadik személy számára személyes adatok váljanak jogosulatlanul hozzáférhetővé.

Szükséges tehát, hogy a regisztrációról szóló visszaigazolás olyan további megerősítést kívánjon meg az érintett személytől, ami alapján biztosítható, hogy a regisztráció során megadott elektronikus levélcím valóban a Kötelezettel szerződni kívánó fél elérhetősége. Csak ezen megerősítés megtétele, tehát az elérhetőségi adatok kétséget kizáró azonosítása után lehetne személyes adatokat is tartalmazó iratokat a megadott levélcímre eljuttatni. Ezzel összefüggésben adatvédelmi szempontból kifogásolható a Kötelezett jelenlegi gyakorlata, hogy a visszaigazoló levéllel alkuszi megbízást és meghatalmazást is csatol olyan elektronikus levélcímre küldött üzenet mellékletként, amely cím valódiságáról előzőleg nem győződött meg. Megállapítható tehát az Infotv. 7. § (2) bekezdésébe foglalt adatbiztonsági követelmények mulasztással történő megsértése.

A Hatóság az eljárás során az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében figyelembe vette, hogy a Kötelezett jogsértése miatt egy fő személyes adatok védelméhez való joga sérült, és figyelembe vette azt is, hogy a Kötelezett a Hatóság felhívásának kézhezvételét követően felvette ügyfelével a kapcsolatot és tőle helyes elektronikus levélcímet kért. A téves levélcímet a Kötelezett nyilvántartásából törölte. A Hatóság tekintettel volta arra is, hogy a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében a Kötelezett KKV-nak minősül. Ezen megállapítás alapjául szolgált a Kötelezett 2015. évi éves beszámolójában feltüntetett, tárgyévre vonatkozó 2.492.215.000, -Ft. összegű nettó árbevétele, valamint a kapcsolódó vállalkozások 23.049.153, -EUR illetve 15.153.000, -Ft. összegű mérlegfőösszegeik. A 2015. évben a Kötelezett átlagos statisztikai foglalkoztatotti létszáma 94 fő volt.

IV. Eljárási szabályok

Jelen határozat a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

A határozat nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor, és nem tanúsítja az eljárás során megküldött szabályzatok teljes körű megfelelését sem. A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100.§ (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326.§ (7) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A Ket. 134. § d) pontja értelmében, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv, ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.

A Ket. 61. § (2) bekezdése szerint az eljárási bírság legkisebb összege ötezer forint, legmagasabb összege jogi személy esetén egymillió forint. A Ket. 61. § (3) bekezdése alapján az eljárási bírság egy eljárásban, ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségszegés esetén ismételten is kiszabható.

Az ügyintézési határidő leteltének napja: 2015. július 12. A Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontja alapján a tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidőbe nem számít bele.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2016. augusztus 30.

dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár